

# РЕШЕНИЕ

№ 87

гр. Шумен, 29.03.2023 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ШУМЕН, СЪСТАВ II**, в публично заседание на седми март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Азадухи Ов. Карагьозян

Членове: Константин Г. Моллов  
Теодора Енч. Д.

при участието на секретаря Силвия Й. Методиева  
като разгледа докладваното от Теодора Енч. Д. Въззивно гражданско дело № 20233600500029 по описа за 2023 година

Производство по чл.258 и сл. от ГПК.

Делото е образувано по въззивна жалба на ОД на МВР – Шумен, представлявана от директора старши комисар Г.П.Г., чрез юрисконсулт И.С.И. срещу решение № 939/15.12.2022 г. по гр.д. № 2195/2022 г. по описа на ШРС.

Жалбоподателят намира решението за неправилно, поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост, по съображения, подробно изложени в жалбата, с оглед на което моли съдът да го отмени и постанови друго, с което да отхвърли предявените иски и му присъди извършените по делото разноски, както и юрисконсултско възнаграждение.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК въззиваемият П. К. П., действащ чрез пълномощника адв. З. Б. от БАК е депозирал отговор на въззивната жалба, в който я оспорва като неоснователна и моли за оставянето ѝ без уважение, както и за присъждане на извършените по делото разноски.

Въззивната жалба е подадена в срок, от надлежно легитимирано лице, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, редовна и допустима.

Разгледана по същество същата е основателна, поради следното: Гр.д. № 2195/2022 г. по описа на ШРС е образувано по искова молба на въззиваемия срещу жалбоподателя, имаща за предмет □ иски за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумите от 399.00 лева, представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд в

размер на 57 часа за периода 01.12.2019 г. – 10.07.2020 г., получен в резултат на преизчисляване на положен нощен труд с коефициент 1.143, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ плащане и 30.00 лева - мораторна лихва за забава върху главницата, начиная от датата на възникване на задължението – периода от първо число на всеки месец, следващ съответното тримесечие на отчитане на труда / 25.01.2020 г. / до датата на подаване на исковата молба.

В срока за отговор ответникът е оспорил исковете като изцяло неоснователни.

В хода на делото е допуснато изменение на предявените искове, като главният иск е увеличен на 399.10 лева – допълнително трудово възнаграждение за положен извънреден труд в размер на 49 часа за целия процесен период, а акцесорният – на 98.06 лева.

Първоинстанционният съд е приел, че е сезиран с обективно съединени искове с правно основание чл.178, ал.1, т.3, вр. чл.187, ал.5, т.2 от ЗМВР и чл.86, ал.1 от ЗЗД, вр. чл.178, ал.1, т.3, вр. чл.187, ал.5, т.2 от ЗМВР, като с решението си е осъдил ОД на МВР – Шумен да заплати на П. К. П. сумата от 399.10 лева, представляваща неизплатено възнаграждение за положен извънреден труд от 49 часа за периода от 01.12.2019 г. до 10.07.2020 г., получен при преизчисление на положен нощен труд в дневен с коефициент 1.143, сумата от 98.06 лева, представляваща обезщетение за забава плащането на главницата за периода от 25.01.2017 г. до 11.12.2022 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на иска – 17.10.2022 г. до окончателното плащане на сумата, както и сумата от 400.00 – деловодни разноски за адвокатско възнаграждение. Със същото решение ОД на МВР – Шумен е осъдена да заплати по сметка на ШРС сумата от 400.00 лева, представляваща държавна такса и възнаграждение за вещо лице.

Решението се обжалва изцяло от ответника.

При извършена проверка по реда на чл.269, ал.1 от ГПК, съдът намери, че атакуваното решение е валидно и допустимо.

По същество, от събраните по делото писмени доказателства, преценени поотделно и в съвкупност се установява по категоричен начин и не се спори между страните, че през периода 01.12.2019 г. – 10.07.2020 г. ищецът е заемал длъжността „ старши полицай „ в група „ Охранителна полиция „ към РУ на МВР – Нови пазар, което е структурно звено на ОД на МВР - Шумен.

От приложените писма, графици и протоколи, както и от заключението на вещото лице по допуснатата ССЕ, възприето като обективно и компетентно дадено се доказва, че през същия период ищецът е положил нощен труд в размер на 344 часа, от които 56 часа – за м.12.2019 г., 64 часа - за м. 01.2020 г., 48 часа - за 02.2020 г., 40 часа – м. 03.2020 г., 58 часа - за м. 04.2020 г., 46 часа - за м. 05.2020 г., 24 часа - за м. 06.2020 г. и 8 часа - за м.07.2020 г. / до 10.07.2020 г. /.

Според направените от вещото лице изчисления, положените от ищеца 344 часа нощен труд, преизчислени с коефициент 1.143 се равняват на 393 часа, като, в резултат на преизчисляването, размерът на дължимото му се допълнително възнаграждение за положен

извънреден труд възлиза на 399.10 лева. Размерът на законната лихва върху сумата от 399.10 лева, считано от момента, когато са станали изискуеми вземанията / 25-то число на първия следващ месец след изтичане на съответното тримесечие до датата на образуване на делото /, т.е. за периода 25.01.2020 г. – 17.10.2020 г. се равнява на 98.06 лева общо. Според представените от ОД на МВР – Шумен протоколи за отчитане на отработеното време, продължителността на нощния труд на ищеца за всяка една отделна нощна смяна през периода 01.12.2019 г. – 10.07.2020 г. е 8 часа, в интервала от 22.00 часа до 6.00 часа.

При така установената фактическа обстановка, съдът достига до следните изводи от правна страна:

Съгласно чл.140 от КТ, нормалната продължителност на седмичното работно време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 35 часа. Нормалната продължителност на работното време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 7 часа. „Нощен „ е трудът, който се полага от 22.00 часа до 6.00 часа. Съгласно чл.143, ал.1 от КТ „извънреден „ е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. Съгласно чл.143, ал.2 от КТ извънредният труд е забранен, като е допустимо полагането на такъв само в изрично предвидените в 144 от КТ изключения.

Законът установява принципна допустимост за работа през нощта, като я съчетава с мерки за ограничаване на неблагоприятното ѝ влияние върху работника, предвиждайки специална закрила по чл.140, чл.140а, чл.149 и чл.261 от КТ. Положеният нощен труд се отчита и заплаща увеличено в сравнение с дневния, като увеличението се изразява в запазване на ставката за дневното работно време и изравняване със съответни коефициенти в зависимост от начина на изчисляване и отчитане на работното време – чл.9, ал.2 от НСРОЗ, и в заплащане на допълнително трудово възнаграждение към така увеличеното възнаграждение, чиито минимален размер е установен в НСОПЗ.

Съгласно разпоредбата на чл.176 от ЗМВР, brutното месечно трудово възнаграждение на държавните служители в МВР се състои в основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Съгласно чл.178, ал.1, т.3 от ЗМВР, допълнително възнаграждение е месечното трудово възнаграждение за извънреден труд. В чл.179, ал.1 от ЗМВР е предвидено, че на държавните служители се заплаща допълнително възнаграждение за полагане на труд през нощта от 22.00 часа до 6.00 часа. Съгласно чл.178, ал.1 от ЗМВР, нормалната продължителност на работното време на държавните служители е определена на 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица. Съгласно чл.178, ал.3, изр. I от ЗМВР работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите 8, 12 или 24-часови смени – сумарно за тримесечен период. Съгласно чл.187, ал.3, изр. III от МВР, при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 часа и 6.00 часа, като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Съгласно чл.178, ал.5 от ЗМВР / обн.

ДВ, бр. 81/2016 г. / , работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с допълнителен платен годишен отпуск за работата в работни дни и с възнаграждение за извънреден труд за работата в почивни и празнични дни – за служителите на ненормиран работен ден, а за служителите, работещи на смени – с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на отчетен период, като според ал.6 извънредният труд се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение.

Чл.187, ал.9 от ЗМВР предвижда, че редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отпих и почивките за държавните служители са определят с наредба на министъра на вътрешните работи. Съгласно чл. 179, ал. 2 от ЗМВР, условията и редът за изплащане на допълнителните възнаграждения на служителите на МВР се определят с наредба на министъра на вътрешните работи, а техният размер - с негова заповед. През исковия период са издадени няколко такива наредби – Наредба № 8121з-776 от 29.06.2016 г., обн. ДВ, бр.60/02.08.2016 г., в сила от 02.08.2016 г., отменена с решение на ВАС по адм. д. № 8601/2019 г., ДВ, бр. 3/10.01.2020 г., в сила от 10.01.2020 г., Наредба № 8121з-908 от 02.08.2018 г., както и Наредба № 8121з-1059 от 26.09.2019 г., като нито една от тях не съдържа правила за трансформиране на нощния труд в дневен, каквито са били регламентирани с чл.31, ал.1 от предходната Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г., отменена с Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г., съгласно който, при сумарно отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22.00 часа и 6.00 часа за отчетения период се умножава по 1.143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период. Вместо това, в чл.9 на всяка от наредбите е посочено, че за всеки отработен нощен час /час през нощта/ се изплаща допълнително възнаграждение за полагане на нощен труд /полагане на труд през нощта от 22.00 до 6.00 часа/, т.е. - че за нощния труд се следва допълнително възнаграждение, но без да бъде конкретизиран механизмът за определянето му.

С ТР № 1/15.03.2023 г. по тълк.д. № 1/2020 г. на ОСГК на ВКС е прието, че, съгласно чл.46, ал.2, изр.1 от ЗНА, за да се приложи правна уредба по аналогия са необходими определени предпоставки. Първата предпоставка е празнота в закона. В случая ЗМВР не съдържа празнота относно продължителността на работното време на служителите в МВР, изразено в брой на часовете. Този извод се налага от анализа на чл.187, ал.1 от ЗМВР. Нормата е императивна и предвижда, че нормалната продължителност на работното време е 8 часа. По смисъла на чл.187, ал.1 от ЗМВР, „8 часа дневно“ означава 8 астрономически часа, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага – през деня, в неговата „светла“ част и през нощта – в неговата „тъмна“ част, в последната хипотеза от 22.00 часа до 6.00 часа. Съпоставката на нормите на чл.187, ал.1 и ал.3 от ЗМВР с чл.140 КТ показва, че разпоредбите на ЗМВР установяват по – голяма продължителност на работното време на нощния труд на служителите от МВР в сравнение с тази на работниците и служителите по трудово правоотношение. Различието – установената с разпоредбите на

ЗМВР по-голяма продължителност на работното време на нощния труд за служителите от МВР се аргументира с основните функции на МВР, регламентирани в чл.2, ал.1 ЗМВР. Разпоредбите на чл.179 и чл.187, ал.9 от ЗМВР са делегиращи законови норми, които предвиждат условията и редът за полагане на нощен труд, включително отчитането му и заплащането да се извършват със съответните актове – наредба и заповед. С последната, представляваща индивидуален административен акт се предвижда министърът на вътрешните работи да определя размера на възнаграждението за положен нощен труд. Действително в издадените наредби липсва правило като това на чл.9, ал.2 от НСОПЗ, но липсата е обяснима с волята на законодателя да не се създава норма за преобразуване на нощни часове в дневни. Не са налице и останалите две предпоставки за прилагането на чл.46, ал.2, изр.1 ЗНА. Случаите по ЗМВР и по КТ не са сходни. Трудовото правоотношение е насочено към изпълнение на частен интерес, а служебното правоотношение се реализира за осъществяване на държавна власт, т. е. като вид правоотношения те са различни, а не сходни. Прилагането на НСОПЗ към въпросните служебни правоотношения не би обезпечило постигането на законова цел доколкото методите на регулиране на отношенията и заложената в чл.187, ал.1 от ЗМВР воля на законодателя е да се прилага еднаква продължителност на работното време през деня и нощта - „8 часа дневно“, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага – през деня или през нощта. При разработването и приемането на ЗМВР, законодателят е имал предвид разбирането за спецификата на служебните правоотношения и равенството на гражданите пред закона, като неблагоприятните последици от полагането на нощен труд от служители на МВР се компенсира със съответните компенсаторни механизми - допълнително възнаграждение за прослужено време – чл.178, ал.1, т.1 от ЗМВР, по-голям основен платен годишен отпуск /чл.189, ал.1 от ЗМВР/, обезщетение при прекратяване на служебно правоотношение /чл.234, ал.1 от ЗМВР/, по-благоприятен режим за заплащане на извънреден труд /чл.187, ал.5, 6 и 7 от ЗМВР/, липса на задължение за заплащане на осигурителни вноски и по-благоприятни условия за придобиване право на пенсия /чл.69, ал.2 от КСО/, пенсиониране при условията на I категория труд /чл.69 от КСО/ и др. Горното разрешение съответства и на правото на ЕС. По образуваното дело от Съда на Европейския съюз № C-262/20 по направено запитване от български съд, е налице произнасяне по относими към настоящото тълкувателно дело въпроси. С решението по това дело /т. 49, 51 и 55 се приема, че Директива 2003/88/ЕО не съдържа указание за дадена разлика или съотношение между нормалната продължителност на нощния труд и нормалната продължителност на труда през деня. Посочва се, че следва да се следи за това, за полагащите труд през нощта да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които позволяват да се компенсира особената тежест на този вид труд. Член 8 и чл. 12, б. „а“ от Директивата следва да се тълкуват в смисъл, че не се налага да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите, е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня. Като извод съдът е приел, че чл.20 и чл.31 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се

тълкуват в смисъл, че допускат определената в законодателството на държава членка нормална продължителност на нощния труд от седем часа за работниците в частния сектор да не се прилага за работниците в публичния сектор, вкл. за полицаите и пожарникарите, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т. е. е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерно на тази цел /т. 80/. По изложените съображения, при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на МВР не са приложими разпоредбите на КТ и на НСОПЗ /в частност разпоредбата на чл.9, ал.2 от същата наредба/ и следва да се прилагат разпоредбите на специалния ЗМВР и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове.

В съответствие с посоченото ТР, което е задължително за съда и безспорно установения факт, че през иския период всяка от нощните смени на ищеца е била с продължителност от 8 часа, в периода от 22.00 часа до 6.00 часа, както и, че същият е получил дължимото му се възнаграждение за положения през това време нощен труд, в размер на 344 часа общо, настоящата инстанция достига до извод, че искът за заплащане на сумата от 399.10 лева, представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода 01.12.2019 г. – 10.07.2020 г., получен в резултат на преизчисляване на положен нощен труд с коефициент 1.143, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ плащане, както и акцесорната претенция за сумата от 98.06 лева, представляваща мораторна лихва за забава върху главницата, начиная от датата на възникване на задължението до датата на подаване на исковата молба са неоснователни, поради липсата на доказателства за положен от служителя извънреден труд, което налага отхвърлянето им.

Предвид изложеното, приема, че обжалваното решение е неправилно и следва да се отмени изцяло като вместо него бъде постановено друго, с което предявените от въззиваемия икове да бъдат отхвърлени като неоснователни и същият бъде осъден да заплати на жалбоподателя, на основание чл.78, ал.3 от ГПК деловодни разноски за първа инстанция в размер на 100.00 лева, като и юрисконсултско възнаграждение за същата инстанция в размер на 100.00 лева.

На основание чл.78, ал.1 от ГПК въззиваемият следва да заплати на жалбоподателя деловодни разноски за въззивна инстанция в размер на 50.00 лева, както и юрисконсултско възнаграждение за същата инстанция в размер на 100.00 лева.

Водим от горното, съдът

## **РЕШИ:**

ОТМЕНЯ изцяло решение № 939/15.12.2022 г. по гр.д. № 2195/2022 г. по описа на районен съд – Шумен, като вместо него постановява:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен, предявения от П. К. П., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. Н.п... срещу Областна дирекция на МВР - Шумен, гр. Ш...., представлявана от директора старши комисар Г.П.Г., иск за заплащане на сумата от 399.10 лева, представляваща дължимо

допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода 01.12.2019 г. – 10.07.2020 г., получен в резултат на преизчисляване на положен нощен труд с коефициент 1.143, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ плащане.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен, предявения от П. К. П., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. Н.п... срещу Областна дирекция на МВР - Шумен, гр. Ш..., представлявана от директора старши комисар Г.П.Г., иск за заплащане на сумата от 98.06 лева, представляваща мораторна лихва за забава върху главницата от 399.10 лева, начиная от датата на възникване на задължението до датата на подаване на исковата молба.

ОСЪЖДА П. К. П., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. Н.п... да заплати на Областна дирекция на МВР - Шумен, гр. Ш..., представлявана от директора старши комисар Г.П.Г. деловодни разноски за първа инстанция в размер на 100.00 лева, както и юрисконсултско възнаграждение за същата инстанция в размер на 100.00 лева.

ОСЪЖДА П. К. П., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. Н.п... да заплати на Областна дирекция на МВР - Шумен, гр. Ш..., представлявана от директора старши комисар Г.П.Г. деловодни разноски за въззивна инстанция в размер на 50.00 лева, както и юрисконсултско възнаграждение за същата инстанция в размер на 100.00 лева.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

**Председател:** \_\_\_\_\_

**Членове:**

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_